

Elektros ir dujų rinkų apžvalga

Kainos ir prognozės / 2022 m. rugsėjis

ELEKTRA

Vidutinės mėnesio „Nord Pool“ biržos elektros energijos [kainos](#) Lietuvos kainų zonoje

33% ↓
nuo praėjusio mėn.

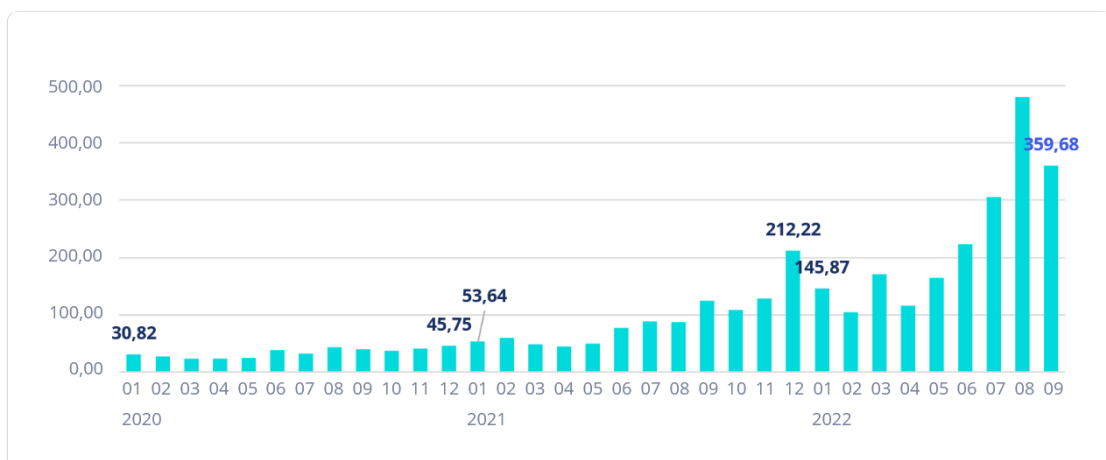
RUGSĖJIS

359,68 Eur / MWh

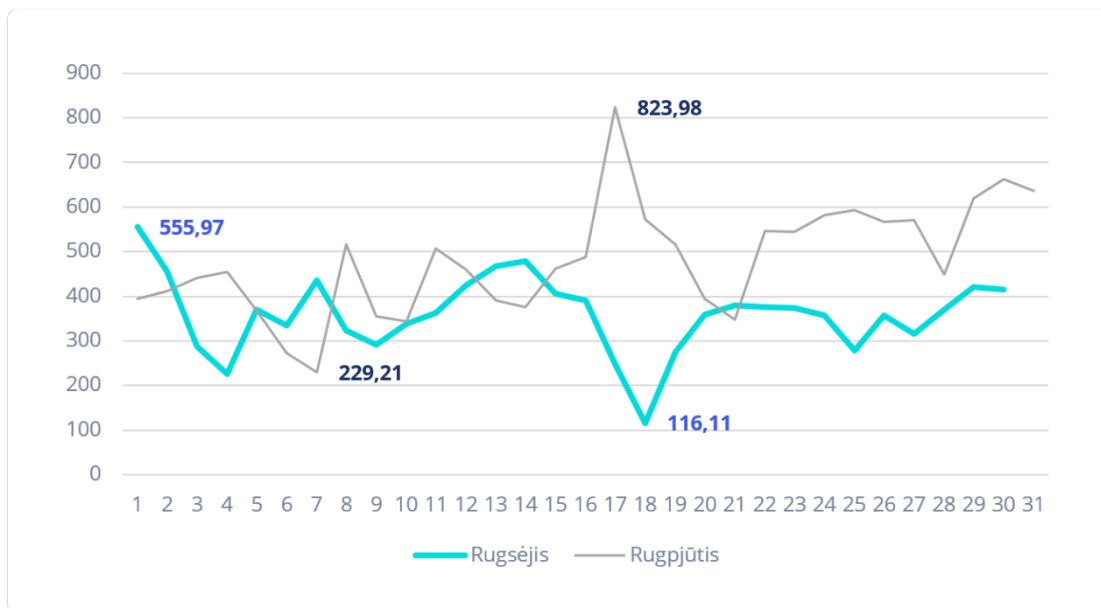
RUGPJŪTIS

480,39 Eur / MWh

Tiekėjas nedaro įtakos elektros energijos biržos „Nord Pool“ kainai Lietuvos kainų zonoje. Kainos pokyčius lemia tokie veiksniai kaip: Europoje ir kitose pasaulio šalyse besiklostančios situacijos, susijusios su energetika, geopolitinė padėtis, permainingos oro sąlygos, elektrinių atjungimai dėl planuoto remonto ar nenumatytų gedimų, besikeisiančios apyvartinių taršos leidimų (ATL) kainos, klientų energijos vartojimo intensyvumas ir pan.

Vidutinė rugsėjo mėnesio dienos „Nord Pool“ [kaina](#) Lietuvos kainų zonoje

Rugsėįj **aukščiausia** elektros energijos kaina buvo **555,97 Eur/MWh** (rugsėjo 1 d.), o **žemiausia** – **116,11 Eur/MWh** (rugsėjo 18 d.). Kas lėmė tokius kainų šuolius?

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Rugsėjo mėnesį elektros energijos kainą formavę veiksniai:

Oro temperatūra

Staigiai atvėsę orai rugsėįj, lyginant su itin karštu rugpjūčiu, turėjo įtakos ženkliam elektros energijos vartojimo sumažėjimui ir, atitinkamai, kainų mažėjimui.

Priemonės, mažinančios energetikos krizės poveikį

Visą rugsėjo mėnesį, Europos komisija (EK) diskutavo apie priemones, kurios padėtų suvaldyti energetikos krizę Europoje. Rugsėjo 30 d. buvo priimtas sprendimas įvesti pelno *lubas* pigios elektros energijos gamintojams, t. y. atominėms elektrinėms bei elektrinėms, kurios gamina elektrą iš atsinaujinančių energijos išteklių (AEI). Viršpelnius EK pasiūlė skirstyti tarp verslo ir gyventojų. Toks sprendimas turėjo tiesioginį poveikį dabartinėms elektros kainoms.

Energetikos krizės valdymas Europoje

Skaičiuojant procentaliai nuo savo bendro vidaus produkto (BVP), Europos Sąjungoje daugiausia lėšų energijos krizės padariniams mažinti

skyrė šios valstybės: Graikija ir Lietuva (po 3,7 %), Italija (2,8 %), Čekija (2,5 %), Ispanija ir Austrija (2,3 %), Prancūzija (1,8 %).

Ko laukti šią žiemą?

Europa nuosekliai ruošiasi scenarijui, kai rusiškos dujos nepasieks ES. Europos šalys siekė išvengti prognozuojamos įtemptos situacijos žiemą, todėl sparčiai pildė saugyklas gamtinėmis dujomis. Kita vertus, kaip rugsėjo 22 d. skelbta „Financial Times“, Tarptautinės energetikos agentūros vadovas F. Birolis perspėja, jog dar per anksti atsipalaiduoti, nes nepavykus suvaldyti energetinės krizės neigiamus padarinius patirs tiek ekonomikos, tiek politikos sektoriai.

Ateities tendencijos

Elektros energijos kainas prognozuoti itin sudėtinga, nes rinka labai įsitempusi ir volatili:

Kas mažintų priklausomybę nuo gamtinių dujų kainų?

Kaip rugsėjo 22 d. teigė konsultacinė bendrovė „Enervis“, tikėtina, kad Vokietijos elektros energijos kainos iki 2030-ųjų pabaigos nebus žemesnės nei 100 Eur/MWh, t. y. iki kol AEI plėtra atitiks reikiamą elektros energijos vartojimo poreikį šalyje. „AEI didinimas ir gamtinių dujų vartojimo mažinimas sumažintų gamtinių dujų įtaką elektros energijos kainoms, ypač nuo 2030 m.“ – sakė Tim Stainert, „Enervis“ vyresnysis vadovas. Kaip žinia, Vokietijos elektros energijos kainos pastaraisiais mėnesiais smarkiai išaugo dėl gamtinių dujų trūkumo Europoje, kurį sukėlė Rusijos karas Ukrainoje. Pavyzdžiui, Vokietijos elektros energijos tiekimo kaina kitiems metams siekia 520 Eur/MWh, palyginti su 75 Eur/MWh lygiu 2021 m. rugsėjo mėn. [EEX](#) rinkoje.

Tokią pačią išvadą galima daryti kalbant apie Lietuvos rinką, kadangi Baltijos regione kainų kilimą taip pat sąlygojo gamtinių dujų trūkumas.

DUJOS

„GET Baltic“ gamtinių dujų biržos
Lietuvos prekybos aikštelėje
BGSİ indekso **kaina**

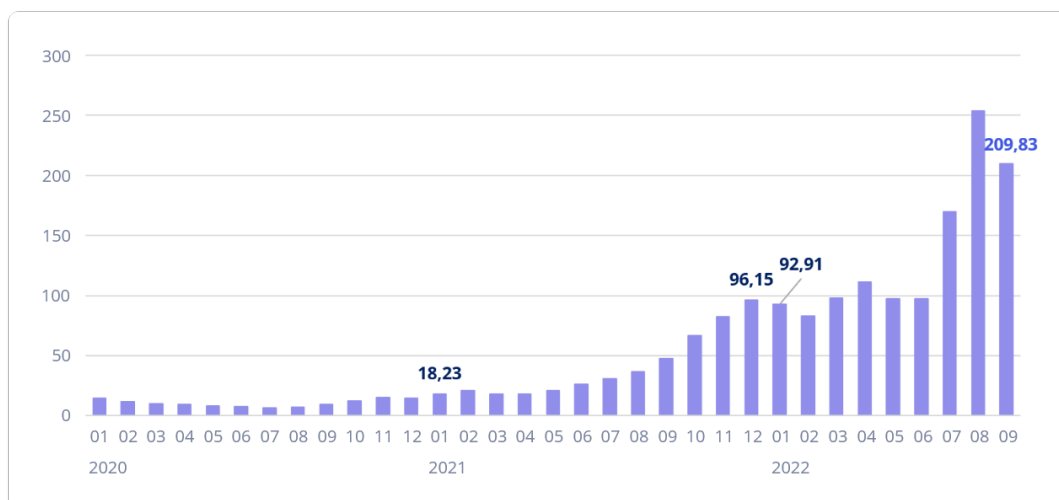
21% ↓
nuo praėjusio mėn.

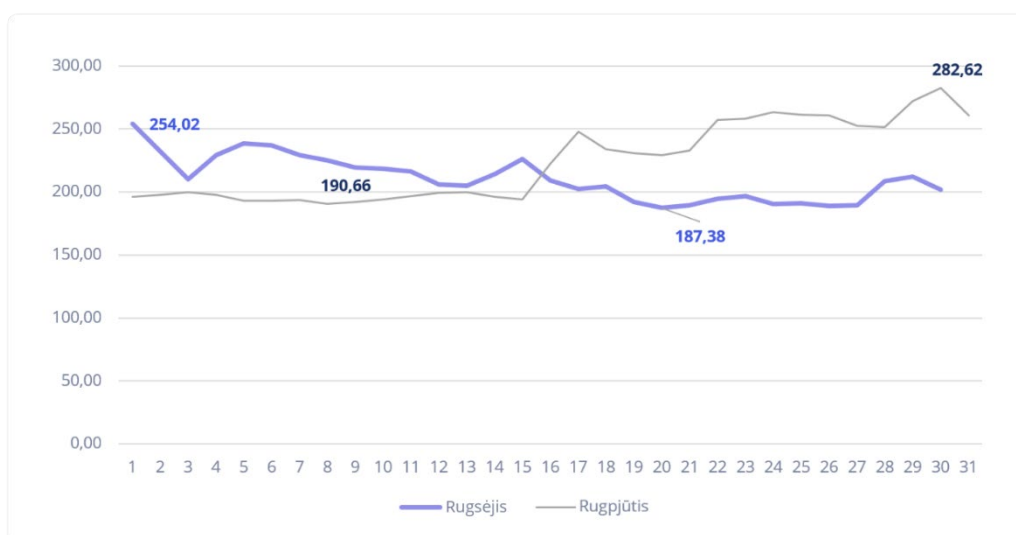
RUGSĖJIS
209,83 Eur / MWh

RUGPJŪTIS
253,51 Eur / MWh

Dauguma „Ignitis“ verslo klientų gamtines dujas perka vadovaujantis gamtinių dujų biržų indeksu: Nyderlandų TTFI ir Baltijos šalių BGSİ Lietuvos kainų zonos kainomis, susietomis su didmenine rinka. Pastarojo indekso dinamika:

Vidutinė rugsėjo mėnesio dienos GET Baltic biržos **kaina** Lietuvos kainų zonoje

Rugsėjį **aukščiausia** gamtinių dujų kaina buvo **254,62 Eur/MWh** (rugsėjo 1 d.), o **žemiausia** – **187,38 Eur/MWh** (rugsėjo 20 d.). Kas lėmė kainų pokyčius?

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Rugsėjį gamtinių dujų kainą formavę veiksniai:

Europa žiemai jau beveik pasiruošusi

Spalio 1 d. Europos požeminių gamtinių dujų saugyklų užpildymas siekė 88 % arba 981 TWh. Per rugsėjį saugyklos buvo papildytos 82 TWh. Šie skaičiai indikuoja Europos užtikrintą pasirengimą žiemos sezonui su minimaliu rusiškų dujų tiekimu.

Šiuo metu Vokietijos saugyklų užpildymas siekia beveik 92 %, Austrijos – 80 %, Prancūzijos – 97 %. Per spalį Europos gamtinių dujų saugyklas tikimasi pildyti toliau, nors ir lėtesniu tempu. Pakankamai užpildytos Europos dujų saugyklos ramina rinkas ir leidžia lengviau atsikvėpti prieš žiemos sezoną. Tai mažina ir gamtinių dujų kainas.

Gamtinių dujų vartojimo tendencijos pasaulyje

Tarptautinės energetikos agentūros vertinimu per šių metų aštuonis mėnesius Europos gamtinių dujų paklausa krito 10 %, lyginant su tuo pačiu periodu pernai. Aukštos dujų kainos ir ribota dujų pasiūla buvo pagrindiniai veiksniai lėmę dujų vartojimo kritimą Europoje.

Skandžiausiai vartojimas krito Europos pramonės sektoriuje, tiksliau, tokiose pramonės šakose, kaip trąšų ir plieno gamyba. Tuo tarpu, kituose pasaulio regionuose dujų vartojimas išliko stabilus arba augo nežymiai. 2022 m. sausio – rugpjūčio mėnesiais Kinijos gamtinių dujų vartojimas paaugo 1 %, Japonijoje išliko toks pat, o Indijoje krito 4 %. Šiaurės Amerikoje dujų vartojimas paaugo 4 %.

TTF indekso kainos lygis

Ateities sandorių rinkoje ICE Nyderlandų gamtinių dujų indeksas TTF, geriausiai atspindintis gamtinių dujų kainos lygį Europoje, **spalio** mėnesį sumažėjo 14 %, lyginant su rugsėjį taikyta kaina.

Rekordiniai suskystintų gamtinių dujų (SGD) tiekimo metai Europoje

SGD tiekimas į Europos dujų terminalus rugsėjį išliko intensyvus. Europa ir toliau išliko brangiausia dujų rinka pasaulyje – už SGD rugsėjo mėnesį

mokėjo brangiau 20–60 Eur/MWh lyginant su kaina Azijos SGD rinkoje. Tarptautinės Energetikos Agentūros teigimu, per pirmus šių metų aštuonis mėnesius Europa padidino SGD importą 65 %, taip dalinai atsverdama prarastą rusiškų dujų importą.

Dujų nuotėkiai „Nord Stream“ dujotiekyje

Upsalos universiteto seismologijos institutas pranešė apie užfiksuotus du povandeninius sprogimus, įvykusius ankščiau nei keturiose dujotiekių „Nord Stream“ vietose aptikti gamtinių dujų nuotėkiai (pirmadienis, 2022-09-26). Dujų nuotėkiai iš dviejų „Nord Stream“ dujotiekių, jungiančių Rusiją ir Europą, įvyko per itin trumpą laiką ir netoli vienas kito.

Ateities tendencijos

Dėl situacijos Ukrainoje ypatingai sudėtinga prognozuoti kainas, nes rinka labai įsitempusi ir nestabili:

Ateities prognozėse šiek tiek šviesesnės spalvos

Šiuo metu ICE ateities sandorių rinkoje lapkričio mėnesio Nyderlandų gamtinių dujų TTF indeksas siekia apie 188 Eur/MWh. Gerai užpildytos Europos dujų saugyklos bei krentantis dujų vartojimas lėmė, jog nematoma didesnio kainų augimo požymių. Vis tik, Europos gamtinių dujų rinka ir toliau patiria didelį spaudimą dėl išaugusių gamtinių dujų pasiūlos lygio, stipriai krentančio finansinio likvidumo ir itin aukštų gamtinių dujų bei elektros energijos kainų. Dėl šių priežasčių, Europos gamtinių dujų rinka išlieka itin jautri įvairioms žinutėms, įvykiams ar orams, kurie gali lemti didelius kainų svyravimus kasdieninėje prekyboje.

Svarbu!

Jei kitiems metams dar nesudarėte gamtinių dujų pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutarties, neatidėliokite šio sprendimo paskutinei minutei, nes prasidėjus šildymo sezonui, ženkliai išaugs dujų poreikis rinkoje ir, tikėtina, pakils gamtinių dujų įsigijimo kaina, susieta su didmeninės rinkos kaina (biržos indekso reikšme).

Kodėl verta rinktis Ignitis?

- Esame vienas iš nedaugelio tiekėjų Lietuvoje, aktyviai **importuojantis suskystintas gamtines dujas (SGD)** iš įvairių pasaulio šalių;
- esame **lietuviško kapitalo** įmonė;

- užtikriname **patikimą ir nepertraukiamą dujų tiekimą** savo Klientams, tiesiogiai sudarydami dvišales sutartis su tiekėjais, taip pat dujas saugome Inčiukalnio požeminėje saugykloje Latvijoje;
- esame **gamtinių dujų tiekimo lyderis verslui** Lietuvoje;
- išskirtinis dėmesys verslo Klientams – atskira verslo Klientų aptarnavimo linija telefonu [+370 5 276 76 76](tel:+37052767676).

Ar žinojote, kad...

- Spalio 1 dieną pradėjo veikti naujasis Lenkijos „Baltic Pipe“ dujotiekis, kuriuo per Daniją Lenkijai bus tiekiamos dujos iš Norvegijos. Dujotiekio metiniai pajėgumai siekia 10 mlrd. kubinių metrų per metus. Tam tikslui buvo pasirašyta dujų tiekimo sutartis, kuria Norvegijos įmonė „Equinor“ įsipareigoja kasmet parduoti 2,4 mlrd. kubinių metrų Lenkijos dujų tiekimo milžinei „PGNiG“ bendrovei.
- Rugsėjo mėnesį Vokietijos vyriausybė už 8 mlrd. Eur perėmė Vokietijos bendrovės „Uniper“ kontrolinį valdymą (99 % akcijų) iš Suomijos „Fortum“ bendrovės. Valstybės pinginės injekcijos į šią bendrovę buvo darytos ir anksčiau.